

Vlaams
Parlement

vergadering **C124 – ECO16**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 3 februari 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de homologatie van elektrische voertuigen - 958 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het eindrapport van de VRWI-Innovatieregiegroep Chemie - 923 (2010-2011)	4
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de ophanden zijnde hervorming van de competentiepolen - 1053 (2010-2011)	7
Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het samenwerkingsverband STEVIN - 1062 (2010-2011)	10

■

Waarnemend voorzitter: de heer Filip Watteeuw

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de homologatie van elektrische voertuigen - 958 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, mijn vraag om uitleg heeft betrekking op de homologatie van elektrische voertuigen. Aangezien deze zaak voldoende bekend is, zal ik mijn schriftelijke inleiding niet helemaal voorlezen. We proberen met behulp van die voertuigen de CO₂-normen te bereiken. Ik denk dat de voorzitter dit enkel kan steunen.

Er zijn echter een paar problemen. Het is niet zo gemakkelijk deze voertuigen op de baan te krijgen. Het gaat hier niet enkel om een Vlaamse bevoegdheid. Blijkbaar ligt het kalf vooral bij de Dienst Inschrijvingen van Voertuigen (DIV) gebonden. Sinds Basta mogen we natuurlijk niet zomaar meer over kalveren spreken.

Minister, bent u op de hoogte van de situatie? Wat loopt er precies fout? Kunt u hier wat toelichting over geven? Enkele maanden geleden, in april of mei 2010, is gebleken dat de Volkswagen Golf maar niet ingeschreven raakte. Ondertussen heb ik ook verhalen gehoord over andere voertuigen, waaronder driewielers, die niet op de markt raken. Waar zit juist het probleem? Hebt u hierover al overleg gepleegd met de federale bevoegde minister? Zo ja, wat zijn de conclusies van dat overleg? Bent u op de hoogte van de Europese regelgeving over dit onderwerp? Kunt u toelichten waarom we net in België geen oplossing hebben? Hebt u hierover al contact gehad met de sector? Heeft de sector u al problemen gemeld? Het tegendeel zou me eigenlijk verbazen. Kunt u hier ook wat toelichting over geven?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, we hebben hier al regelmatig met verschillende mensen over gesproken. Ik ben ervan op de hoogte dat er een aantal problemen zijn. Zoals de heer Diependaele zelf al heeft opgemerkt, behoort deze materie tot de verantwoordelijkheid van de federale staatssecretaris van Mobiliteit. De FOD Mobiliteit en Vervoer is de bevoegde administratie.

De homologatie kan zeker problemen opleveren voor individuen die een bepaald elektrisch voertuig aankopen en voor de proefprojecten die we van start willen laten gaan. Deze problemen kunnen de snelheid en de doorlooptijd vertragen. Er zijn hierover contacten met het kabinet van staatssecretaris Schouppe.

Eerst moeten we het probleem enigszins ontrafelen. De grote constructeurs die hun standaardmodellen op de markt brengen, hebben niet echt een probleem. Dit valt allemaal binnen de geëigende procedures. Er zijn geëigende afspraken gemaakt over de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en over de engagementen die worden aangegaan.

Er zijn meer problemen als het gaat om voertuigen die worden omgebouwd. Zo kan iemand een traditioneel voertuig met een verbrandingsmotor kopen en met een elektrische motor ombouwen. Dit voertuig valt dan niet binnen de standaardafspraken en -overeenkomsten die met de grote constructeurs zijn gemaakt. In die gevallen moet een heel bureaucratisch proces worden doorlopen.

Ik wil dit onmiddellijk wat nuanceren. Voor de echte proefprojecten, die vermoedelijk steeds meer zullen worden ontwikkeld, zullen de grote constructeurs binnen de geëigende kanalen meer voertuigen ontwikkelen die in de standaardprocedures zullen worden betrokken. Dit geldt onder meer voor Volvo, Renault, Mitsubishi en Mercedes. Die problemen zijn in elk geval veeleer beperkt en bijna opgelost.

Bepaalde mensen kopen echter een Ford met een verbrandingsmotor en plaatsen daar dan zelf een elektrische motor in. Dat kan wel tot problemen leiden. Dit wordt verder onderzocht. We dringen er zelf op aan hier verder werk van te maken. De administratie volgt ook de Europese evoluties op dit vlak op.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Het is een goede zaak dat de minister wat nuancering heeft aangebracht. Voor de grote constructeurs is er geen probleem. De kleine constructeurs hebben wel problemen. Ik vind natuurlijk dat we in het kmo-land Vlaanderen ook aandacht voor die kleine constructeurs moeten hebben. Die mensen bouwen, bij wijzen van spreken, zelf een voertuig om in hun garage. Ze willen hier iets mee doen. Ze kunnen op de markt mooie kansen hebben. We moeten die mensen helpen.

Verder mis ik nog een paar antwoorden op vragen die ik heb gesteld. Wat zijn nu precies de problemen? Gaat het om de veiligheid of om de aandrijving die niet voldoet? Ik heb, bijvoorbeeld, vernomen dat de DIV voor de inschrijving van voertuigen een formulier gebruikt waarop de cilinderinhoud moet worden ingevuld. Een elektrische auto heeft vooralsnog geen cilinderinhoud. Ik heb ook nog niet gehoord of de minister al overleg heeft gepleegd met de Federale Regering. Wat wil de federale overheid precies doen? Tot slot is er nog de Europese regelgeving. Ik kan me echter voorstellen dat die regels enkel voor de grote constructeurs gelden.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik kan me moeilijk op het terrein van een andere minister begeven. Dit geldt zeker voor leden van de Federale Regering. Ik probeer de vragen te beantwoorden. We zijn op de hoogte van het probleem. We hebben het al aangekaart. Ik heb geprobeerd het probleem te nuanceren.

We dringen er bij de federale overheid op aan hier werk van te maken. De bureaucratie moet zich aanpassen. De DIV heeft twee mensen aangesteld die zich met de formulieren en dergelijke moeten bezighouden.

Het basisprobleem blijft echter de vraag hoe de homologatie elke keer kan worden gecertificeerd. De grote firma's beschikken over standaardprocedures om de engagementen inzake de homologatie aan te gaan. Ze nemen hiervoor de juridische verantwoordelijkheid op zich. Ze kunnen het nodige bewijsmateriaal voorleggen. Die bedrijven zijn het gewoon deze procedures te volgen. Voor kleine, eenmalige initiatieven is dit vaak een lijdensweg. Het kabinet van staatssecretaris Schouppe en de administratie zijn hiervan op de hoogte. Ze zoeken manieren om dit te faciliteren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Matthias Diependaele, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het eindrapport van de VRWI-Innovatieregiegroep Chemie - 923 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, op 16 december heeft de VRWI-Innovatieregiegroep Chemie (Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie) zijn rapport voorgesteld. Het is uiteraard heel belangrijk om de chemiesector te koesteren. U weet dat dit jaar toevallig het Jaar van de Chemie is. De sector besteedt daar ook aandacht aan. De

chemiesector is belangrijk voor jobs en innovatie, met heel ruime uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling. Het is een spitssector in de industriële vernieuwing, die we allemaal ambiëren in Vlaanderen.

Ik zal de zeven aanbevelingen niet opsommen. In het eindrapport van de Innovatieregiegroep Chemie valt wel op dat het FISCH-platform (Flanders strategic Initiative for Sustainable Chemistry) als het beste instrument wordt gezien om de vernieuwing in de chemiesector waar te maken. De FISCH-oefening is al meer dan een jaar oud. Het is dus een beetje raar dat de meerwaarde van de innovatieregiegroep erin bestaat te zeggen dat het FISCH-platform, dat een jaar eerder is gebeurd, het beste instrument voor innovatie is. Misschien is het niet slecht om een evaluatie te maken van instrumenten, maar het roept toch vragen op.

Minister, wat gaat u concreet doen met de aanbevelingen van de Innovatieregiegroep Chemie? Hoe ziet u de verhouding tussen de regiegroep en het FISCH-platform? Waar zit de meerwaarde van het werk van de regiegroep? We hebben uw speech gehoord naar aanleiding van de nieuwjaarsreceptie van de VRWI. U hebt daar nieuwe innovatieregiegroepen aangekondigd. Aan welke sectoren denkt u?

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: De vragen van de heer Van den Heuvel zijn gericht op de innovatieregiegroepen, niet toevallig aan de minister van Innovatie. Hij verwijst naar het FISCH-project. Het is opvallend dat de regering bij monde van de minister-president bij een vraag over de noodkreet uit de chemiesector zeer lauw reageerde. Wat zal de Vlaamse Regering doen om dat FISCH-project, dat hier terecht als iets goeds wordt vermeld, te ondersteunen?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Duurzame chemie is heel belangrijk in onze innovatie, zowel om economische als om maatschappelijke redenen. Daarom ook heb ik de VRWI gevraagd om voor duurzame chemie een van de eerste regiegroepen te ontwikkelen, net ook omdat de sector zelf er al veel over had nagedacht in het FISCH-platform en al had gewerkt aan visievorming. De input van de sector heeft men zo kunnen meenemen, naast de input van de onafhankelijke deskundigen die men heeft geraadpleegd. Er is een mooi rapport gemaakt. Het is mijn intentie om te kijken hoe we die aanbevelingen kunnen opnemen in de uitwerking van het nieuwe industriële beleid, in de vertaling dus van het groenboek naar het witboek, waarmee de regering op dit moment bezig is.

Ik heb de sector zelf dat ook verteld. Zo heb ik dus op de noodkreet gereageerd. Ik ben gaan spreken anderhalve maand geleden in Technopolis, waar de chemiesector naar aanleiding van het Jaar van de Chemie een studiedag met workshops had georganiseerd. Toen was het rapport bijna afgerond. Ik heb aangegeven dat de regering het zal doornemen om het te vertalen in haar beleid.

Naar mijn aanvoelen zijn heel wat ideeën van de FISCH-groep opgepikt en kunnen ze dus ook worden meegenomen in het witboek. De regering reageert zeker niet lauw. We nemen dat zeer ernstig, juist omdat het werken aan duurzame energie economisch heel belangrijk is voor ons, op het vlak van tewerkstelling. Het biedt ook heel veel mogelijkheden voor een absolute transformatie van de chemiesector, om milieuvriendelijker te zijn en meer alternatieven te vinden voor de petroleumproducten. Het biedt ook heel veel mogelijkheden om een aantal maatschappelijke doelstellingen te realiseren.

Wat was de meerwaarde van het rapport van de innovatieregiegroep? Het is een goede manier geweest om te leren werken met de innovatieregiegroep. De regiegroep binnen de VRWI heeft zelf zitten te zoeken hoe ze de opdracht van de regering op zich moest nemen en tot een goed einde kon brengen, namelijk om te proberen een innovatiestrategie te ontwikkelen.

Men heeft dat hier op een onafhankelijke manier gedaan vanuit een expertenvisie, rekening houdend met de input van de sector zelf, maar toch met een zekere afstand van de direct belanghebbenden. Zo is men proberen te komen tot een strategische innovatieagenda, die wij in het beleid zouden kunnen doorvertalen. Het is de eerste keer dat er op die manier wordt gewerkt. De onafhankelijke regiegroep met experts probeert binnen een onafhankelijk adviesorgaan een innovatieagenda op de middellange termijn te ontwikkelen. De regering kan die dan doorvertalen in haar instrumenten. Ik vind dat zeer waardevol. Ik moet de VRWI feliciteren voor deze aanpak. Dat is voor iedereen voortschrijdend inzicht. Zo wordt de werkmethode ontwikkeld die het best tot dat resultaat kan leiden.

De meerwaarde zit niet enkel in dit grondige en waardevolle expertenadvies over een structurele aanpak van de strategische uitdagingen. Het advies verlengt ook het kader waarin naar innovatie wordt gekeken door naar voren te schuiven dat die innovatiestrategie ook missiegedreven moet zijn en niet alleen zuiver technologiegericht. Ere wie ere toekomt: ook het FISCH-platform was daar zelf al een transitie aan het maken. Wij moeten dat toejuichen. Niet elke sector is al zo ver om niet alleen de innovatie te doen die technologisch mogelijk is, maar ook deze die maatschappelijk gewenst is.

De strategie moet ook ingaan op de megatrends. Men moet kijken naar de bevolkingsgroei, de verstedelijking, de mobiliteit, de veroudering en de 'low carbon society', die een doelstelling is. Daarvoor moeten er structurele antwoorden worden geformuleerd. Verder wordt er ook een scherpe analyse gemaakt van de positionering in de waardeketen. De bedrijven die in de sector actief zijn, worden door deze analyse geholpen bij het onderzoek naar wat in de toekomst hun strategie moet zijn. In het rapport zegt men ook dat men moet evolueren van een 'integrator'-rol naar een 'enabler'-rol. Dat is een andere positie in de waardeketen, die meer perspectief moet bieden voor de technologie, de competenties en de knowhow die vandaag in de sector aanwezig zijn.

Dat is de meerwaarde. Wij willen dit absoluut doorvertalen. Er wordt ook onderzocht hoe verschillende projecten kunnen worden uitgewerkt en geformuleerd, hoe ze door middel van de verschillende innovatie-instrumenten kunnen worden vooruitgeholpen, en hoe er voor een deel een cofinanciering voor kan worden gevonden.

Ik heb inderdaad in mijn speech voor de VRWI aangegeven dat ik die werkwijze an sich zeer belangrijk vind en dat ik er veel van verwacht. De eerste innovatieregiegroep heeft aangetoond dat dit nuttig is en een meerwaarde kan bieden, maar ik heb nog geen verdere planning gemaakt en afgesproken met de VRWI wat de volgende stappen moeten zijn. Daar is men nu mee bezig.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, dank u voor uw antwoord. Het is inderdaad belangrijk dat er een goed evenwicht wordt gevonden met de maatschappelijke relevantie van innovatie. Het is, zoals met veel dingen in het leven, goed om de nuance juist te formuleren en niet in te zetten op één invalshoek. Een betere omkadering van de inzet op maatschappelijke relevantie is een specifieke opdracht voor de innovatieregiegroepen. Dat is een pluspunt.

Anderzijds mogen we ook de industriële innovatie niet uit het oog verliezen. De vertaling van het groenboek naar het witboek voor het nieuwe industriële beleid wordt de komende weken een heel belangrijke uitdaging voor de regering. We kijken daar naar uit. Ik denk dat we hierover een resolutie zullen schrijven om onze synthese te maken van de debatten die in deze commissie werden gevoerd en om onze prioriteiten duidelijk te maken.

Wat nu de toekomst betreft, veronderstel ik dat u nog in de loop van dit jaar een aantal nieuwe regiegroepen zult lanceren.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Het is wel duidelijk dat essencia, de multisectorale koepelorganisatie van de chemie en life sciences, op heel korte termijn maatregelen vraagt van de regering. Ze zijn voorloper en nu zitten ze in een soort vacuüm. Ze vragen steun, maar krijgen die niet onmiddellijk.

Toen ik het had over ‘lauw reageren’, had ik het over het antwoord van minister-president Peeters. Dat was een lauw antwoord.

Zij vragen ondersteuning. Ze zien dat we een goed project hebben waarin we heel veel energie hebben gestoken. Heel veel mensen hebben daar werk van gemaakt. Nu wacht men, en daardoor brokkelt het draagvlak in de sector af. Dat is zeer gevaarlijk. Zeker met zo’n goede sector, die werk maakt van de transitie. Die sector moet ondersteund worden. Dan gaat het over financiering. Men zou ook een kenniscentrum willen opzetten. Dergelijke zaken moeten heel snel ondersteund worden. De regering moet daar duidelijk over zijn.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik ondersteun natuurlijk de vraag van de heer Watteeuw. Dat is nu net de uitdaging voor het concretiseren van het groenboek naar het witboek. Ik hoop dat daarin een aantal concrete beleidslijnen worden uitgezet, met concrete actiepunten. Dat moet de ambitie zijn. Dat wil ik volop ondersteunen.

De heer Filip Watteeuw: Mijnheer Van den Heuvel, mag ik u een suggestie doen? U zegt dat u na de debatten in deze commissie een voorstel van resolutie zult schrijven. Wij hebben een conceptnota ingediend. Ik hoop dat u die al gelezen hebt. Er staan een aantal mogelijke concrete maatregelen in. Ik hoop dat u die in uw voorstel van resolutie opneemt.

Minister Ingrid Lieten: Ik wil dat juiste evenwicht tussen het maatschappelijke aspect en de economische relevantie, waarmee we in deze commissie waarschijnlijk nog vaak zullen worstelen, even verduidelijken. Voor mij is het niet het een of het ander. Dat is ook de meerwaarde van de regiegroep, maar ook van de analyse die de sector zelf heeft gemaakt. Zij weten dat zij een aantal maatschappelijke uitdagingen hebben, zoals de slinkende olievoorraden en de CO₂. Je kunt tegen die uitdagingen blijven vechten, maar ze bieden ook heel veel technologische en economische opportuniteiten indien je ze als sector opneemt. Dat is de grote meerwaarde: je kunt vanuit de maatschappelijke uitdagingen onderzoeken hoe je daarin economische opportuniteiten kunt vinden die ook duurzame werkgelegenheid en duurzame groei opleveren. Dat is de benadering die ik in de innovatieregiegroepen zou willen ondersteunen. Deze benadering kon perfect verdiept worden, ook met dank aan de sector in de VRWI-Innovatieregiegroep Chemie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de ophanden zijnde hervorming van de competentiepolen - 1053 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, u hebt de evaluatie van de competentiepolen aangekondigd in uw beleidsbrief. Het is goed dat instrumenten die in de voorbije jaren in het leven zijn geroepen, worden geëvalueerd en dat u als minister in eerste instantie maar evengoed wij allemaal in de politiek de moed hebben om zaken die misschien wat minder goed werken, bij te durven sturen.

Eind 2009 gaf het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) aan studie bureau IDEA de opdracht om ter voorbereiding van deze evaluatie een methodologie te ontwikkelen om de output van de competentiepolen, het programma Technologietransfer

(TETRA) en het Collectief Onderzoek te meten. Het eindrapport van deze opdracht is sinds kort beschikbaar. De instrumenten om de geplande evaluatie uit te voeren, zijn dan ook ter beschikking.

De voorbije jaren hebben een aantal competentiepolen de kans gekregen activiteiten te ontplooiën, nauwe contacten met de bedrijven in hun sector en met de betrokken sectorfederaties uit te bouwen en op die manier een meerwaarde ten aanzien van de bedrijven te ontwikkelen.

In de komende evaluatie zal het belangrijk zijn tot een eerlijke analyse van de competentiepolen te komen. Waardevolle ondersteuning moet kunnen worden voortgezet en zelfs uitgebreid. Tevens moet op een grondige manier worden onderzocht waar efficiëntiewinsten worden geboekt.

De financiering van de competentiepolen zal ongetwijfeld een belangrijk element van de komende evaluatie vormen. Momenteel bedraagt de minimale cofinanciering van de competentiepolen 20 procent. Uit het antwoord op een schriftelijke vraag blijkt dat de competentiepolen dit percentage net halen. De enige uitzondering is het Vlaams Instituut voor Mobiliteit (VIM), dat in 2008 en in 2009 onder 20 procent is gebleven. Verder kunnen de competentiepolen ook financiering uit de reguliere kanalen van het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) ontvangen en naar Europese middelen meedingen. De inkomsten die de competentiepolen buiten hun begrote dotaties ontvangen, blijft vooralsnog relatief beperkt. Ze lijken wel in stijgende lijn te gaan. Uit het antwoord op een schriftelijke vraag blijkt echter dat de inkomsten uit Europese financiering het vermelden niet waard zijn.

Indien de competentiepolen onderzoek met een grote meerwaarde uitvoeren, mag worden verwacht dat ze gaandeweg, naast de dotatie van de Vlaamse overheid, meer middelen zullen ontvangen. Dit geld zal dan afkomstig zijn van de betrokken bedrijven, van het IWT en van de Europese subsidieverstrekkingen. Uiteraard hangt veel af van het type onderzoek dat de competentiepolen uitvoeren. Deze evolutie zal een element van de evaluatie van het financieringsmodel van de competentiepolen moeten vormen.

Minister, wat is de concrete timing in verband met de evaluatie van de competentiepolen, het programma Technologietransfer (TETRA) en het project Collectief Onderzoek? Welke actoren zullen hierin een actieve rol spelen? Zullen onafhankelijke of internationale experts worden ingeschakeld om dit proces te begeleiden? Hoe ziet u het beleidskader en het financieringsmodel van de competentiepolen in de toekomst evolueren? Vindt u dat sommige competentiepolen ook op bredere maatschappelijke innovatienoden moeten inspelen en hiervoor moeten worden gefinancierd, of vindt u dit veeleer een taak van andere instrumenten?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, in mijn beleidsbrief heb ik aangegeven dat we naar een herdefiniëring van het instrument van de competentiepool streven. Dit moet gebeuren op basis van het principe dat “lichte coördinatiestructuren voor afstemming en oriëntatie en virtuele samenwerkingsverbanden en instituten de voorkeur genieten”. We wensen meer outputgerichtheid van het ondersteuningsbeleid. Tijdelijke samenwerkingsverbanden hebben in Vlaanderen altijd de neiging definitieve samenwerkingsverbanden en structuren te worden. Dit is niet altijd de effectiefste vorm. Vanuit die bezorgdheid hebben we die passage in de beleidsbrief opgenomen.

In deze context is het IWT de meest gereede organisatie om de hervorming te hertekenen. Het IWT, dat deze opdracht ook heeft gekregen, heeft al een paar initiatieven genomen. In 2010 is het IWT begonnen de sterktes en de zwaktes op basis van een analyse van de portfolio en van een bevraging van de verschillende stakeholders in kaart te brengen. Momenteel wordt op basis van die analyse nagegaan hoe we een beter aangepast kader kunnen uitwerken om de

doelstellingen in hogere mate te bereiken. Bij de herdefiniëring kijken we naar alle lijnen die in de nota zijn opgenomen. We zoomen specifiek in op een aantal maatschappelijkere innovatiepolen, zoals mobiliteit.

De heer Van den Heuvel heeft terecht naar de problemen van het VIM verwezen. In sommige sectoren wordt innovatie in sterke mate door de bedrijven aangedreven. In andere sectoren, zoals de gezondheidssector, zijn hier ook andere partners bij betrokken. We moeten onderzoeken op welke manier we daar de regels en het kader kunnen formuleren.

Het IWT is momenteel aan zet. Ik heb geen bijkomende initiatieven gepland. De huidige competentiepolen moeten, binnen het voor hen uitgewerkte kader, natuurlijk alle hun doelstellingen bereiken. Ze worden opgevolgd en geëvalueerd. Zodra het nieuwe kader is uitgewerkt, zullen de nieuwe competentiepolen hierin worden gepositioneerd.

De door de heer Van den Heuvel aangehaalde studie is een gids voor de meting van de effecten van competentiepolen en van het TETRA-programma en het project Collectief Onderzoek. Die studie is in eerste instantie bedoeld om de huidige en de toekomstige projectuitvoerders in staat te stellen hun werk hierop te richten.

Voor de eerste groep, de huidige competentiepolen, zal het rapport ondersteuning bieden terwijl ze de nagestreefde effecten in kaart brengen en monitoren. Het zal tevens een reflectie over de relevantie van hun activiteiten mogelijk maken.

Voor de tweede groep, de nieuwe competentiepolen die binnen het nieuwe kader erkend zullen worden, kan het rapport een handleiding vormen voor de ontwikkeling van toekomstige projectaanvragen en voor de scherpstelling van de na te streven resultaten.

Daarnaast is de gids ook voor het IWT zelf ontwikkeld. Het IWT krijgt op deze manier een duidelijker kader om projecten te helpen, te coachen en systematisch te monitoren. Uiteraard zal de opgedane kennis in de hervorming worden opgenomen.

Er is geen hervorming van het TETRA-programma gepland. Het Collectief Onderzoek is al in 2010 hervormd. Het is in de trajecten van het Vlaams Innovatiesamenwerkingsverband (VIS) opgenomen. Ik heb in dat verband momenteel geen verdere initiatieven gepland.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik dank de minister voor haar antwoord. De bekommernis die ik hier wil uiten, houdt vooral in dat we de instrumenten moeten durven evalueren. Die evaluatie is voor 2011 aangekondigd. Indien we het brede veld van de competentiepolen overschouwen, moeten we toegeven dat sommige polen heel goed werken en andere polen wat minder performant zijn. We moeten echt durven te evalueren en conclusies trekken. We mogen niet overgaan tot business as usual en verklaren dat iedereen goed bezig is. De evaluatie moet performant zijn en consequenties hebben.

De competentiepolen moeten verband houden met het speerpuntbeleid. Dit beleid wordt kamerbreed gedragen en moet hier als uitgangspunt fungeren. Het kan ook een element in de evaluatie van de competentiepolen vormen. De competentiepolen die volledig in het speerpuntbeleid passen, kunnen worden versterkt. Van de andere competentiepolen kunnen we misschien zeggen dat ze voor ons minder strategisch zijn. Misschien moeten we de competentiepolen die niet meer in het speerpuntbeleid passen, zelfs met een zekere exitstrategie durven afbouwen.

Minister, worden bij de evaluatie al dan niet buitenlandse experts betrokken?

Minister Ingrid Lieten: Het IWT voert die opdracht uit. Ik weet dat niet van buiten.

De heer Koen Van den Heuvel: Die internationale aanwezigheid lijkt me belangrijk om een objectieve, ongebonden evaluatie out of the box mogelijk te maken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het samenwerkingsverband STEVIN - 1062 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, de afkorting STEVIN staat voor Spraak- en Taaltechnologische Essentiële Voorzieningen In het Nederlands, een project voor spraaktechnologie in Vlaanderen en in Nederland. Onlangs heeft de Technopolis Groep dit samenwerkingsprogramma in opdracht van de Vlaamse overheid en de Nederlandse overheid geëvalueerd.

Dit programma is in het verleden al meermaals aan bod gekomen, onder meer in de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie. STEVIN is in 2004 van start gegaan en heeft als doel het onderzoek en de innovatiemogelijkheden van taal- en spraaktechnologie te stimuleren en hier nieuwe gebruiksmogelijkheden voor te zoeken.

Blijkbaar worden die doelstellingen ook bereikt. Er zijn de voorbije jaren al heel wat interessante en soms ook opmerkelijke evaluaties geweest. Zo heb ik in een rapport iets gelezen over de eigendom van de intellectuele rechten die tijdens dit onderzoek ontstaan.

Het opmerkelijkste resultaat is natuurlijk de evaluatie door de Technopolis Groep. Hierin komen een aantal punten aan bod. Zo is het financieel beheer niet altijd vlekkeloos verlopen en is de financiële monitoring aanvankelijk niet goed verlopen. Met uitzondering van een paar minpunten zijn de resultaten van de evaluatie evenwel positief.

De beoordelaars stelden vast dat gezamenlijke investeringen van Nederland en Vlaanderen in taal- en spraaktechnologie op lange termijn tot besparingen leiden. Expertise en middelen worden maximaal benut, doublures worden vermeden en de kwaliteit van de resultaten gaat erop vooruit. Financiële steun ten behoeve van taal- en spraaktechnologie blijft vooralsnog noodzakelijk om de positie van het Nederlands in de informatiemaatschappij te handhaven en te versterken. Een gezamenlijk vervolgprogramma wordt dan ook aanbevolen.

Minister, de Vlaamse overheid besteedde hieraan 3,8 miljoen euro, de Nederlandse 7,6 miljoen euro. Blijft er bij de ontwikkeling van STEVIN voldoende aandacht voor het soms specifiek Vlaamse accent en/of karakter van woorden en hun uitspraak? Hoeveel denkt u in de toekomst hierin nog te investeren en hoe lang nog? Die vraag stel ik met het oog op mogelijke besparingen in Vlaanderen en zeker in Nederland. Zijn de resultaten van STEVIN al in gebruik bij de Vlaamse administratie? Welke besparingen denkt u met STEVIN te bereiken? Zijn er specifieke doelstellingen vanuit Vlaanderen, andere accenten misschien dan in Nederland?

Minister, ik heb ook enkele bijkomende vraagjes. Ik heb nog wat documenten met evaluaties bekeken. Er bleek een probleem te zijn in verband met intellectuele rechten. Is dat al uitgeklaard? Mocht u er niet meteen op kunnen antwoorden, is het ook oké dat u dat later doet. Op het financiële beheer van dit project is er hier en daar wel wat kritiek. In een van de evaluaties van de Technopolis Group staat dat het ietwat meer grensverleggend mag zijn. Waarom wordt het doel om grensverleggend te zijn niet gehaald? Ziet u mogelijkheden uit dit project voor de Vlaamse economie?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Verstreken, ik ga proberen zo goed mogelijk op uw vragen te antwoorden, maar u hebt er enkele extra gesteld. Het Nederlands zoals gebruikt in Vlaanderen verschilt uiteraard van het Nederlands zoals gebruikt in Nederland. In de projecten werd de samenwerking tussen Vlaamse en Nederlandse partijen gestimuleerd. Op deze manier werd al bij de voorbereiding van de projectvoorstellen rekening gehouden met het verschil in taalgebruik, voor zover dit uiteraard relevant was voor het project.

De begeleidende wetenschappelijke commissie lette bij enkele projecten specifiek op de verhouding tussen beide taalvarianten. Projecten in het domein van spraakherkenning gebruikten opnames van Vlaamse en van Nederlandse sprekers bij hun onderzoek. In het bijzonder dienden projecten die als doel hadden gesproken of geschreven taalmaterialen te verzamelen, zoals het Corpus Geschreven Nederlands, kwantitatief te beschrijven hoeveel materiaal uit Vlaanderen dan wel uit Nederland komt.

Ook de vertegenwoordigers van de financierende overheden zagen erop toe dat beide taalvarianten evenredig aan bod kwamen. Zo werden de projectuitvoerders van het eerder vernoemde Corpus Geschreven Nederlands met aandrang verzocht een Vlaamse partner in te zetten om succesvol voldoende taalmateriaal in Vlaanderen te verzamelen. Er werd dus voldoende rekening gehouden met de taalvariatie tussen Vlaanderen en Nederland. Voor een overzicht van de projecten verwijs ik naar de website www.stevin-tst.org/projecten.

Zoals we allemaal weten, worden in Nederland momenteel de onderzoeksfinanciering en de overheidssubsidiëring van bedrijven grondig herdacht. In deze omstandigheden lijkt het misschien weinig waarschijnlijk dat er snel een nieuw gezamenlijk Vlaams-Nederlands O&O-programma zoals STEVIN komt. Dat zeg ik vanuit de analyse die wij in Vlaanderen maken van hoe men in Nederland bezig is met het uittekenen van enkele nieuwe strategische beleidslijnen. We moeten afwachten hoe dat zal uitdraaien.

Dit betekent echter niet dat samenwerking niet meer mogelijk is. Momenteel is het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) een nieuw samenwerkingsverband voor vijf jaar met de Taalunie aan het voorbereiden. Het doel is de taalmaterialen beheerd door de Taalunie beter onder de aandacht te brengen van Vlaamse wetenschappers, met vooral aandacht voor de humane en sociale wetenschappen. Dit past in een breder kader van een Europees infrastructuurnetwerk in oprichting, dat allerlei digitale collecties en bronnen in de humane en sociale wetenschappen wil ontsluiten met behulp van taal- en spraaktechnologie.

Vorig jaar al heb ik daarom 792.000 euro toegekend aan Vlaamse onderzoekers die, samen met een Nederlands onderzoeksconsortium, al enkele voorbeeldtoepassingen bouwen. Het is mijn verwachting dat via dit netwerk, dat men Common Language Resources and Technology Infrastructure (CLARIN) genoemd heeft, Vlaamse onderzoekers de resultaten van het STEVIN-programma zullen kunnen benutten en er verder op zullen kunnen bouwen.

De administratie en agentschappen, zoals het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO), het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) en de Herculesstichting, zullen in de nabije toekomst het taal- en spraaktechnologiedomein in Vlaanderen doorlichten om een beter zicht te krijgen op het belang voor Vlaanderen en de valorisatiemogelijkheden van dit onderzoek. Voor de volledigheid vermeld ik nog dat de Taalunie het op zich genomen heeft om te blijven zoeken naar mogelijkheden en kansen voor Vlaams-Nederlandse samenwerking rond taal- en spraaktechnologie. Uiteraard blijven wij ook hier openstaan voor nader overleg en afstemming met de Taalunie en de Nederlandse overheid.

Op dit ogenblik zijn er nog geen STEVIN-resultaten in gebruik bij de Vlaamse administratie. Dat is een beetje logisch omdat STEVIN staat voor Spraak- en Taaltechnologische Essentiële Voorzieningen in het Nederlands. Met andere woorden, het hoofddoel was essentiële voorzieningen of basisbouwstenen voor het Nederlands aan te maken waar onderzoekers en bedrijven verder mee aan de slag kunnen om concreet bruikbare toepassingen te ontwikkelen.

De fase van het verder uitwikkelen moet nog grotendeels starten. Dat verklaart dat de resultaten nog niet in de praktijk gebruikt zijn.

Ik verwijs naar een notitie van de Nederlandse Taalunie getiteld Projectplan Burger Taal Overheid. Wellicht zult u die binnenkort ontvangen via de Taalunie. De Taalunie heeft het op zich genomen om bij de overheden in het Nederlandstalige taalgebied het gebruik te stimuleren van taal- en spraaktechnologie. Daartoe heeft de Taalunie al contact opgenomen met onder andere de Coördinatieceel Vlaams e-government (CORVE), enkele kabinetten en de cel Taaladvies. In deze notitie wordt ook het departement EWI vermeld als lid van een begeleidingscommissie die op deze activiteiten toeziet en coacht. Het spreekt voor zich dat mijn kabinet en het departement EWI open staan voor nader overleg met de Taalunie in dit verband, om te kijken hoe we dat verder kunnen stimuleren.

De besparingen die het gebruik van de STEVIN-resultaten oplevert, vallen op dit moment moeilijk te becijferen. Zoals ik al heb gezegd, is er nu vooral geïnvesteerd in de bouwstenen. Hoe die toegepast kunnen worden en welk rendement daarvan kan worden verwacht, is nog een beetje koffiedik kijken.

De opmerking van de Technopolis Group in verband met de besparingen slaat vooral op het samen opzetten van een onderzoekstraject. In feite weerspiegelt deze opmerking wat de Europese Commissie beoogt met de Europese Onderzoeksruimte. Schaalvergroting moet leiden tot kostenreductie.

Om u toch een idee te geven van een becijferbare besparing dankzij een dadelijk inzetbaar product, verwijs ik naar een van de STEVIN-demonstratieprojecten. Die richtten zich specifiek naar kmo's en dienden aan het bedrijfsleven te tonen dat het mogelijk is om met taal- en spraaktechnologie voor het Nederlands innovatieve producten en diensten te creëren. Een zeer mooi voorbeeld is een project rond semiautomatische ondertiteling van Nederlandstalige televisieprogramma's. Na een testfase bleek het prototype een tijdswinst op te leveren tussen de 40 en 50 procent, naargelang de omstandigheden. Als kostenbesparing kan dat wel tellen.

Voor de volledigheid, en in aansluiting met uw tweede vraag, vermeld ik nog dat door het departement EWI een voorstel ingediend is bij het IWT in het kader van innovatief aanbesteden om van dit prototype een robuust product te maken dat breed inzetbaar is bij de VRT en andere zenders. Het voorstel is momenteel nog onder evaluatie bij het IWT. Als dit verder kan worden ontwikkeld, zou het een concreet resultaat zijn met toepassing binnen de Vlaamse overheid.

Zoals u wellicht weet, beheert de Taalunie niet zelf de STEVIN-resultaten. Daarvoor heeft ze de Centrale voor Taal- en Spraaktechnologie opgericht, die ondergebracht is bij het Instituut voor Nederlandse Lexicologie te Leiden.

Hoewel een beperkte afdeling van de Centrale voor Taal- en Spraaktechnologie in Antwerpen actief is, is de visibiliteit van deze afdeling bij de Vlaamse onderzoekers eerder beperkt, en bij de Vlaamse bedrijven te beperkt. Mijn administratie zal in de toekomst onderzoeken hoe deze resultaten naar het Vlaamse bedrijfsleven kunnen doorstromen, zodat men daar de opportuniteiten ziet om nieuwe producten of diensten te ontwikkelen. Het zou immers spijtig zijn mochten die investeringen onvoldoende worden gevaloriseerd.

Momenteel wordt ook via informeel overleg tussen de Taalunie en het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) geprobeerd om deze situatie te verbeteren. De toekomst zal uitwijzen of een meer formele stap via de geëigende Taaluniekanalen nodig zal zijn. Mijnheer Verstreken, u zult dit als voorzitter van de interparlementaire commissie van de Taalunie samen met mij zeker kunnen opvolgen. Zo zullen we kunnen zien of we dat nog moeten bijsturen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Dank u, minister, voor de informatie. Die is zeker nuttig. Wij zullen dat kunnen meenemen naar de Taalunie. Ook de Nederlandse parlementsleden in de Taalunie zullen tevreden zijn dat ze eens de Vlaamse visie vanuit innovatie hieromtrent kunnen horen. Die visie komt anders niet meteen aan bod in de Taalunie. Men richt zich daar eerder op Onderwijs en Cultuur. De informatie is ook nuttig voor de commissie Media, voor zover het gaat over ondertiteling en de nieuwe ontwikkelingen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■